

OVER RYSSOTA BROOKEI EN TEVENS NOG EEN ENKEL WOORDJE OVER ACHATINA FULICA

Indertijd heb ik in een klein artikeltje in dit tijdschrift (zie jaarg. XIII, 1924, blz. 26-27) de aandacht gevestigd op de mogelijkheid, dat *Achatina fulica*, een slak die in Britsch-Indië, Ceylon en Malakka als schadelijk voor de groentencultuur bekend staat, op een kwaden dag weleens in Nederlandsch-Indië zou kunnen worden ingevoerd. Ik schreef daarover o. a. als volgt: „In Nederlandsch-Indië komt, voorzoover thans bekend is,

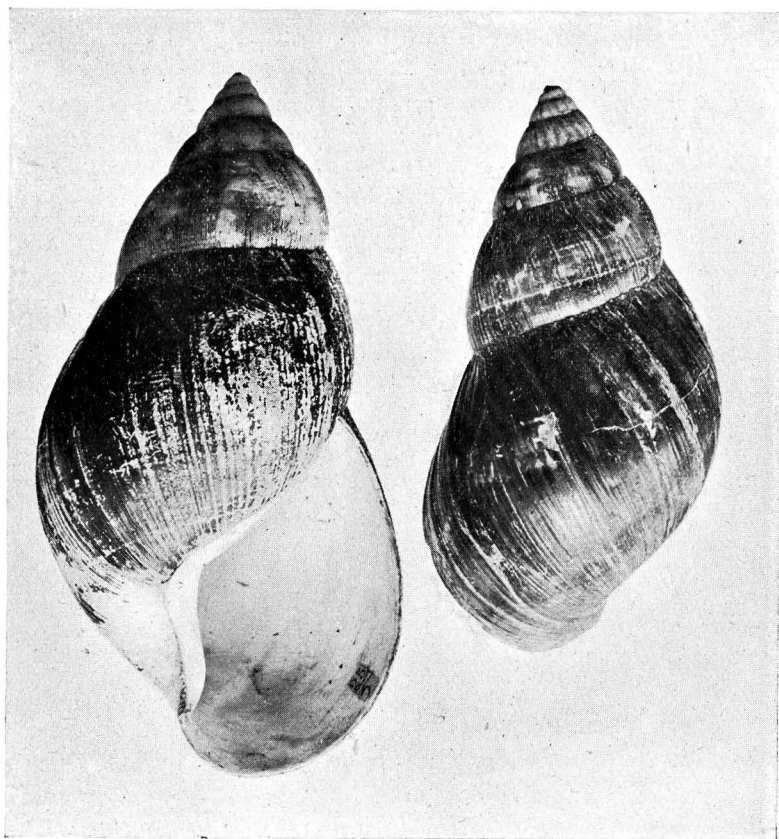

Fig. 1. *Achatina fulica*, iets verkleind.

Achatina fulica gelukkig nog niet voor, maar gelet op het bovenstaande ben ik er nog lang niet zeker van, dat ze niet te eeniger tijd hier zal worden ingevoerd; die invoer zou bijv. kunnen plaats vinden met zendingen verse groente. In verband met de omstandigheid, dat er tusschen Singapore en Deli en tusschen Singapore en Pontianak en Riouw-archipel een geregeld en druk scheepvaartverkeer bestaat, acht ik de kans het grootst, dat *Achatina fulica* allereerst in Deli of West-Borneo dan wel in Riouw zal worden geïmporteerd.....". Aan het eind van dat artikeltje heb ik de lezers van De Tropische Natuur opgewekt om eens goed uit te kijken naar die bewuste slak (fig. 1). Ik neem grif aan, dat de meeste lezers dat nadien ook gedaan hebben. Het feit echter, dat ik slechts van één persoon een

schrijven mocht ontvangen naar aanleiding van mijn verzoek om medewerking, wil ik beleefdheidshalve zóó interpreteren, dat velen inderdaad flink naar *Achatina fulica* gezocht doch het dier nergens gevonden hebben. Of onze planten-quarantainedienst in dit opzicht — niettegenstaande de negatieve resultaten van de speurderij onzer lezers — nu wel erg gerust gesteld is, laten wij maar liever in 't midden!

Die eene persoon die mij wél schreef was de heer A. DOMMES te Stagen, Poeloe Laut. Genoemde heer schreef mij ddo. 23-III-1924 als volgt: „Zu Folge Ihres Artikels in der „Tropischen Natur“ über Achatina sende ich beifolgend eine ähnliche Schnecke, die hier aber heimisch zu sein scheint. Dieselbe kommt hier vereinzelt vor und macht aber keinen Schaden in Gemüsegärten, wie ich diesmal ausnahmsweise feststellen kann.”

En iets verder nog: „Sie bemerken in Ihrem besagten Artikel übrigens noch, dass *Achatina* wohl die grösste Schnecke des Archipels sein dürfte. Das möchte ich bestreiten und werde Ihnen, sobald ich eines lebenden Beweisstückes einer anderen, hier aber recht selten vorkommenden Landschnecken sorte habhaft werde, dasselbe zuzenden”.

Als ik me goed herinner — want de betreffende aantekeningen ben ik klaarblijkelijk kwijt geraakt, ik kan ze althans nu niet meer terugvinden — moet de slak, waarover in de eerste aanhaling uit den brief van den heer DOMMES gesproken wordt, een of andere *Amphidromus*-soort geweest zijn. *Amphidromus*-soorten lijken bij vluchtige beschouwing inderdaad op kleine *Achatina*'s. En wat de tweede aanhaling uit zijn brief betreft, zoo kan ik thans mededeelen, dat de heer DOMMES woord gehouden heeft. Kort geleden ontving ik van hem uit Stagen een slak, waarvan het huis in fig. 2 op bijna natuurlijke grootte van boven en van opzij is afgebeeld, en die door Dr. OOSTINGH als *Ryssota brookei* werd gedetermineerd. Het slakkenhuis is bij deze soort in hoofdzaak geel en kastanjebruin gekleurd; het is bovendien linksgewonden in tegenstelling met het slakkenhuis van *Achatina fulica*, dat rechtsgewonden is. Uit een vergelijking van de figuren 1 en 2 kan de lezer opmaken, dat de heer DOMMES met recht aan mijn wel eenigszins boutewering, dat *Achatina fulica* in grootte door geen enkele onzer inheemsche landslakken overtroffen wordt, getwijfeld heeft. De soortnaam *brookei* is door ADAMS en REEVE, de beide beschrijvers van de slak, er aan gegeven ter eere van Sir JAMES BROOKE, Radja van Sarawak. Of *Ryssota brookei* ook weleens schade doet aan groentenculturen, weet ik niet; ik heb den heer DOMMES hieromtrent nadere inlichtingen gevraagd.

Maar om nog weer even op de *Achatina*'s terug te komen, hetgeen hier onlangs gepasseerd is, toont duidelijk aan, hoe betrekkelijk gemakkelijk allerlei klein gedierte ongemerkt in een van onze havens kan worden binnengebracht. Een krani n.l. van een der Medansche instellingen had zijn verlof in Singapore doorgebracht, daar op een erf *Achatina*'s ontdekt, die hem door kleur en afmetingen als iets bijzonders waren opgevallen en — onbekend met de gevolgen, die een import hier te lande zou kunnen hebben — enkele exemplaren levend naar Medan medegenomen. Wetende dat ik mij voor alle mogelijke

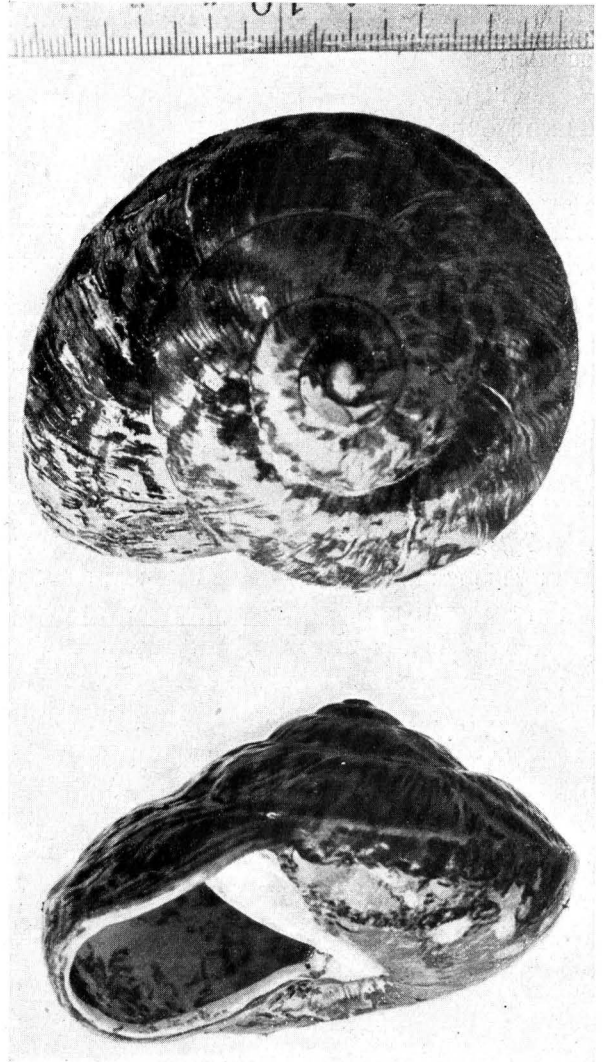

Fig. 2. *Ryssota brookei*, iets verkleind.

extra-ordinaire beestjes interesseer, kwam hij ze mij als cadeau presenteren. Op mijn vraag of de douane te Belawan bij het onderzoek van zijn bagage geen aanmerking gemaakt had op het binnen brengen van de levende have, antwoordde de krani, dat de douane er niets van gemerkt heeft, omdat hij de slakken in de zakken van zijn jas had verstopt.

Ik ben er van overtuigd, dat de bedoelde persoon geheel te goeder trouw gehandeld heeft, in de meening verkeerende mij met de *Achatina*'s een plezier te kunnen doen. En in zeker opzicht was ik ook blij met zijn slakken, want momenteel prijken de fraaie schalen dezer dieren zoowel in de verzameling van Dr. OOSTINGH als in de mijne.

Ik kan mij echter best voorstellen, dat in andere gevallen andere motieven — en daarbij hebben wij dan veel meer aan „Spielerei” dan aan eenig snood plannetje te denken — bij den import van dergelijke kleine dieren voor zitten, doch om het even, de gevolgen van zoo'n import zouden weleens fataal kunnen blijken. Daarom zou ik, speciaal wat *Achatina fulica* betreft, nogmaals een beroep op de welwillendheid van de N.I.N.H.V.-ers willen doen om toch vooral te blijven uitkijken naar deze slakkensoort en het Instituut voor Plantenziekten te Buitenzorg onmiddellijk te waarschuwen, zoodra men meent iets gevonden te hebben, dat op *Achatina fulica* lijkt. In dat geval is opzending van het gevonden voorwerp aan bovengenoemd Instituut zeer gewenscht.

Medan, Juli 1927.

J.C. VAN DER MEER MOHR.

Hieraan kan ik toevoegen, dat verleden jaar een heel pakket met levende *Achatina*'s is aangehouden en aan den afzender in de Straits teruggezonden is. Als inhoudsopgaaf stond „seeds” vermeld. De importeur was een Engelschman in Batavia die zich misschien geen rekenschap heeft gegeven van zijn gevaarlijke proefneming, doch die wegens de valsche inhoudsopgaaf toch in verdenking werd gebracht, dat hij dit wel geweten heeft en die in ieder geval de beleefde terechtwijzing, die hem gezonden werd, verdiend heeft. Ook werd door den Plantenkeuringsdienst in 1925 een exemplaar gevonden in eene zending planten uit Ceylon.

We vertrouwen, dat niemand het gevaarlijke voorbeeld van den door VAN DER MEER MOHR aangeduiden krani zal volgen, noch met *Achatina*, noch b. v. met de reuzenslak *Ryssota brookei* van Poelau Laut.

Ook met het overbrengen van b. v. insecteneieren van het eene eiland naar een ander zij men zeer voorzichtig. De insectenfauna vooral van de oostelijke en westelijke eilanden is zeer verschillend en we zouden zodoende last kunnen krijgen van diersoorten, die nu een klein verspreidingsgebied hebben of voorkomen in een streek met weinig cultuur, indien die naar een nieuwe streek met voor hen groote mogelijkheden overgebracht zouden worden.

Een beroep op het verantwoordelijkheidsgevoel van onze lezers is echter ongetwijfeld overbodig.

L.

KORTE MEDEDEELINGEN

Een ontmoeting met een grooten zeeotter. — In den namiddag van den 11den October 1925, tegen ongeveer half vijf, toen ik me voor de uitmonding van de Tjipoenagara bevond, riepen mij eenige Inlanders toe, dat er een beest te zien was. Ik op het dek van de boot geklauterd, en dadelijk zag ik, dat het dier, dat zich daar in de buurt op het wad bewoog, de groote zeeotter (*wer goel*, soend.) moest zijn, waarvan ik ruim drie jaren tevoren een exemplaar gezien had in de nabijheid van het westelijke bandjir-kanaal van Semarang. Nu was ik er dichter bij en beschikte over beteren kijker. De bovenkant van het beest leek me eerst donker chocolade-bruin en de onderkant lichtgeel-bruinig, doch van nog nader bij kon ik noteeren, dat de bovenzijde zwartbruin, ja bijna zwart was, en de onderzijde goudbruin.